

LUK OLNAT

NEBO
pripada
NAMA

Prevela Zvezdana Šelmić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

Marketi, Tomiju i Deniju

PRVI DEO

Besomučno je čitala pre nego što je otišla. U svojoj omiljenoj stolici sa tvrdim naslonom; u krevetu, naslonjena na hrpu jastuka. Knjige su klizile sa noćnog stočića i gomilale se na podu. Najviše je volela strane detektivske romane i probijala se kroz njih strogo stegnutih usana, krutog lica, nepomična.

Ponekad bih se probudio u pola noći i video da joj je lampa i dalje upaljena: Ana, oštra silueta, sedela je ispravljenih leđa, onako kako su je oduvek učili. Ničim ne bi pokazala da vidi da sam se probudio, čak ni kad bih se okrenuo ka njoj, nego je gledala u knjigu i okretala stranice kao da štreba za ispit.

U prvo vreme uzimala je uobičajene skandinavske autore – Heninga Mankela, Stiga Lašona – ali onda je krenula dalje: nemački crni talas iz četrdesetih godina dvadesetog veka, tajlandska serija smeštena u Puket šezdesetih godina dvadesetog veka. Korice su mi u prvo vreme bile poznate – prepoznatljivi fontovi i dizajn velikih izdavača – ali uskoro su postale nekako ezoterične, sa neobičnim oblikom slova i čudnim ilustracijama.

A onda, jednog dana, otišla je. Ne znam gde su sad te knjige. Tražio sam ih, da vidim jesu li se neke zavukle na moje police, ali nisam našao nijednu. Verujem da ih je sve ponela sa sobom, spakovane u jednu od onih njenih kesa za smeće u različitim bojama.

Dana posle njenog odlaska sećam se kao kroz izmaglicu. Sećanje na anesteziju. Navučene zavese i nerazblažena votka. Neprijatna tišina, kao kad se ptice učute pred pomračenje sunca. Sećam se da sam sedeo

u dnevnoj sobi i gledao u kristalnu flašu za žestoko piće, pitajući se da li se prst votke meri horizontalno ili vertikalno.

Kroz kuću je duvala promaja. Ispod vrata, kroz pukotine u zidovima. Mislim da sam znao odakle dolazi. Samo što nisam mogao da odem tamo. Nisam mogao da se popnem na sprat. Jer to više nije bila naša kuća. Te sobe nisu postojale, kao da su mi odrasli ljudi koji su imali tajne zabranili pristup. Zato sam sedeo samo u prizemlju, u toj staroj, mrtvoj kući, dok mi se vrat smrzavao od vetra. Otišli su, a tišina se uvlačila u sve.

Oh, siguran sam da bi sad volela da me vidi, zavučenog u ovaj mračni separe u musavom malom pabu – samo ja, treperavi televizor, neki tip koji se pretvara da je gluv i prodaje *Diznijeve* priveske za ključeve koji sijaju u mraku. Na ulaznim vratima paba je rupa, kao da je neko pokušao da ih razvali nogom, a kroz razapeti providni najlon mogu videti neke klince kako se motaju po parkingu, puše i izvode trikove na starom BMX biciklu.

„Lepo sam ti rekla.“ Ne bi to kazala glasno – bila je suviše otmena za tako nešto – ali videlo bi joj se na licu, gotovo neprimetno podignuta obrva, nagoveštaj osmeha.

Ana je oduvek smatrala da sam pomalo grubijan, da nikad nisam uspeo da se sasvim oslobodim opštinskog smeštaja. Sećam se kako sam joj rekao da je moj tata subotom provodio popodne u kladionici. Učtivo iznenađenje, mali samozadovoljni osmeh. Zato što u njenoj porodici niko nije odlazio u pabove. Zar ni na Božić, pitao sam jednom. Ne, rekla je. Ponekad bi popili čašicu šerija posle ručka, ali to bi bilo to, ništa više. Umesto toga, bavili su se slušanjem crkvenih zvona.

Sada je mrak, a ja se ne sećam kad je sunce zašlo. Napolju neki auto turira, a farovi preleću kroz pab kao reflektori u zatvoru. Vraćam se za bar i naručujem još jedno pivo. Lica se okreću prema meni, ali ja nikoga ne gledam u oči, izbegavam poglede, nedokučivo klimanje glavom.

Zdepasti pecaroš sedi na visokoj stolici, okrenut ka vratima. Priča rasistički vic o ženi koja je imala švalera i iščupala jednu stidnu dlaku, a ja sam se setio da sam ga čuo jednom posle škole, u nekoj uličici u istočnom Londonu, gde su ljudi bacali porno-časopise i prazne limenke koka-kole. Redovni gosti smeju se vicu, ali konobarica ćuti, okrenuta na

drugu stranu. Na zidu iza nje nalazi se nekoliko pin-ap devojaka i uokvirena novinska strana od dana posle 11. septembra.

„Četiri funte i deset, dušo“, kaže, spuštajući pivo pred mene. Ruke mi se tresu i petljam oko novčanika, pa prosipam sitniš na pult.

„Izvinite“, kažem. „Hladne su mi ruke.“

„Znam“, odgovara ona. „Napolju je ledeno. Čekajte, ja ću.“ Podiže novčiće, jedan po jedan, a potom, kao da sam tupavi penzioner, uzima koliko još treba sa mog otvorenog dlana.

„Eto“, kaže. „Četiri funte i deset.“

„Hvala“, kažem, pomalo postićeno, a ona se smeši. Ima prijatno lice, kakvo se ne viđa često na ovakvim mestima.

Dok se saginje da isprazni mašinu za posuđe, potežem veliki gutljaj votke iz svoje pljoske. Tako je lakše nego da naručujem žestinu uz svaku kriglu. Tada znaju da si pijanac, pa te drže na oku.

Vraćam se za sto i primećujem mladu ženu koja sedi na drugom kraju bara. Ranije je sedela sa nekim muškarcem, verovatno prijateljem onog pecaroša, ali sad je taj otišao, uz škripu guma nabudženog auta. Ona izgleda kao da se spremila za večernji izlazak. Ima kratku suknju, prozirnu svetlucavu bluzu, trepavice su joj jako crne i uvijene.

Gledam konobaricu, proveravam da li će me videti, a onda potežem još malo votke i osećam ono poznato treperenje, ono žalosno, malo zadovoljstvo. Gledam ženu koja sedi za barom. Sada pije žestinu i dovikuje se sa konobaricom, koja joj je, kako izgleda, prijateljica. Dok se smeje, umalo da padne sa stolice i jedva održava ravnotežu, dolazi do daha.

Otići ću kod nje uskoro. Samo još koje piće.

Listam po Fejsbuku, škiljeći kako bih bolje video ekran. Moj profil je prazan, bez slika, samo obris muške glave, i nikada nisam ništa lajkovao, niti komentarisao ili pozeleo nekome srećan rođendan, ali tu sam svaki dan, skrolujem, procenjujem, skrolujem, procenjujem, male mutne prozore kroz koje virim u živote ljudi koje više ne poznajem, sa njihovim izlascima i zalascima, biciklističkim turama kroz Visoravni, beskrajni tok Instagrama sa tajlandskim rezancima i avokado tostom, nepojmljivim samozadovoljstvom njihovih suši večera.

Duboko udišem, pa otpijam velike gutljaje piva i votke. Žalim ih. Sve te obožavaoce tragedija, sa njihovim trobojkama i dugama, menjaju profilne slike u ono što bi trebalo da nam bude najvažnije danas – izbeglice, žrtve poslednjeg terorističkog napada na nekom mestu bogu iza nogu. Svi njihovi haštagovi su velikodušni postovi o „davanju“ zato što su nekad tokom letnjeg raspusta išli da pomognu zidanje škole u Africi ili su poljubili mrku šaku prosjakinje svojim bisernobelim ustima.

Premeštam se za stolom kako bih video devojkicu za barom. Naručila je još jedno piće i sad se smeje, gotovo grohotom, dok gleda neki video na telefonu, pokazuje na njega, pokušava da privuče pažnju konobarice.

Vraćam se svom telefonu. Ponekad primoravam sebe da gledam slike tuđe dece. To je, pretpostavljam, nalik na potrebu da se čačka tek formirana krsta: ne odustaješ sve dok ne osetiš metalni zadah krvi. Uvek neobična novorođena deca, krezubi osmesi onih koji tek kreću u školu, sa rancem na leđima i prevelikim blejzerom; onda letovanja na plaži, sa zamkovima od peska i šancima i sladoledom ispuštenim u pesak. Velike cipele i male cipele, uredno poredane na otiraču.

Pa onda majke. Oh, te majke na Fejsbuku. Način na koji govore, kao da su one lično izmislile materinstvo, kao da su one lično izmislile matericu, govore sebi da su drugačije od svojih majki, jer one jedu kinou i imaju gusto spletene kikice u kosi i organizovale su na Pinterestu folder sa idejama za male projekte kojima će se baviti neukrotiva dečica ispod pet godina.

Vraćam se za bar i stajem kraj pijane žene. Sa dovoljno pića u sebi osećam se bolje i ruke mi se ne tresu. Smešim se, a ona mi uzvraća pogled, klateći se na stolici, odmerava me od glave do pete.

„Želiš li piće?“, pitam vedro, kao da se već poznajemo.

U njenim staklastim očima primećujem treptaj iznenađenja. Prisiljava sebe da sedne pravo, kako ne bi više bila skljojkana nad pultom.

„Rum-kolu“, kaže, ponovo se ispravlja i okreće mi leđa, lupkajući prstima po pultu.

Dok naručujem piće, pretvara se da radi nešto na telefonu. Vidim ekran, samo nasumice menja aplikacije i poruke.

„Ja sam Rob“, kažem.

„Čarli“, odgovara. „Ali svi me zovu Čarls.“

„Ti si odavde?“, pitam.

„Iz Kamborna“, kaže i okreće se telom ka meni. „Ali sada i sestra i ja živimo ovde“ Oči joj palacaju ka meni kao jezik guštera, gleda me kad misli da je ne vidim.

„Verovatno nikad nisi ni čuo za Kamborn.“

„Rudnik, zar ne?“

„Da. Mada više nije. Moj tata je radio u Saut Kroftiju, dok se nisu zatvorili“, kaže i primećujem da ima kornvolski naglasak.

„A ti?“

„London.“

„London. Baš lepo.“

„Poznaješ li London?“

„Bila sam nekoliko puta“, kaže i ponovo skreće pogled ka drugom kraju bara, povlačeći dugačak dim iz cigarete.

Mlađa je nego što sam mislio, oko dvadeset pet godina, sa kestenjastom kosom i mekim, detinjastim crtama lica. Ima nečeg blago neuravnoteženog u njoj, ne mogu tačno da odredim šta, i to nema veze sa pićem, niti sa mrljama oko očiju. Izgleda kao da joj nije mesto u *Krijumčarima*, kao da se krišom izvukla sa nečijeg venčanja i na kraju dospela ovamo.

„Došao si da provedeš ovde praznike?“

„Tako nekako.“

„Znači, dopada ti se Tintadžel?“, pita dalje.

„Tek sam danas stigao. U dvorac ću ići sutra. Odseo sam u hotelu tu pored.“

„Prvi put si ovde?“

„Da.“

To je laž, ali ne mogu da joj pričam kako smo ranije bili ovde. Nas troje, na kraju kišnog britanskog leta, propisno opremljeni protiv vetra, sa kabanicama preko šortseva. Sećam se kako je Džek jurcao po travi kraj parkinga i kako se Ana plašila – „daj mi ruku, Džek, daj mi ruku“ – da ne bi prišao suviše blizu ivici. Sećam se kako smo se peli strmom, krivudavom stazom i izbili na vrh litice, a onda, bez najave, vreme se nakratko promenilo, kao čarolijom, oblaci su se razdvojili i pojavila se duga.

„Duga, duga“, povikao je Džek, skaćući s noge na nogu, a lišće se vrtele oko njega kao vilenjaci kad plešu. A onda, kao da ga je nešto dotaklo,

ili mu je neko nešto šapnuo na uvo, umirio se i pogledao naviše, kroz stub svetlosti koji se probio kroz oblake, dok je duga polako bleдела na plavom nebu.

„Jesi li dobro?“

„Šta? Jesam, jesam“, kažem i otpijam pivo.

„Bio si miljama daleko.“

„Izvini.“

Ona ne govori ništa, nego pije pola rum-kole i počinje da zveckala ledom u čaši.

„Lep je Tintadžel“, kaže. „Radim u selu, u jednoj daroteci. Moja drugarica radi ovde.“ Pokazuje konobaricu, onu sa prijatnim licem.

„Ovo je fin pab.“

„U redu je“, kaže ona. „Bolje je vikendom, a utorkom imaju karaoke.“

„Pevaš li?“

Ona kratko frkne. „Jednom sam probala, nikad više.“

„Šteta, voleo bih to da vidim“, kažem, smešeći se, i gledam je u oči.

Ona se smeje, a onda čedno sklanja pogled.

„Još jednu turu?“, pitam. „Ja hoću.“

„Šta, znači nećeš da piješ odatle?“ Pruža ruku i tapše me po džepu od jakne, gde držim pljosku.

Krivo mi je što me je videla i smišljam šta da kažem, a ona me blago pomiluje po mišici.

„Nisi bio baš spretan s tim, druže.“ Gleda na sat i tek potom shvati da ga ne nosi, pa uzima telefon da vidi koliko je sati.

„Hajde, onda. Poslednje“, kaže i smeje se više za sebe, trudeći se da siđe sa stolice u onoj tesnoj suknji. Gledam je kako ide prema toaletima – prethodno čedno najavivši kuda će – i mogu da vidim ocrtane gaćice ispod suknje i otisak stolice na butinama.

Kada se vrati, miriše na parfem i popravila je šminku i vezala je kosu. Naručujemo piće pa pričamo i pijemo, i oboje potežemo iz moje pljoske i ona mi pokazuje snimke pasa sa Jutjuba, jer njena porodica gaji ridž-beke, a potom snimke ljudi kako se tuku, ljudi snimljenih sigurnosnim kamerama kako obaraju jedni druge na pločnik, jer je jedan od njenih drugara iz Kamborna kik-bokser, ali sad je u zatvoru, zbog tuče.

Onda podižem pogled i sve je nekako zamagljeno, ce-de preskače, svetla su upaljena, čujem glasno zavijanje usisivača. Pitam se da li sam

bio zaspao, ili sam se onesvestio, ali Čarli je još tu kraj mene i vidim da sad pijemo votku i red bul. Gledam je, a ona mi se smeši vlažnim, pijanim očima i ponovo počinje da se smeje, pokazujući svoju drugaricu, knobaricu, koja se mršti dok vuče usisivač po tepihu.

Onda odlazimo, posle kratke male predstave kad ona govori kako bi trebalo da idem kući, a onda koračamo podruku pustom glavnom ulicom, kikoćući se i utišavajući jedno drugo i posrćemo po stepeništu do malog stana gde ona stanuje, iznad daroteke u kojoj radi. Kada stignemo na vrh stepenica, ona me pogleda, usne joj imaju oblik srca, a ja osetim nalet pijane požude, pa je privlačim i počinjemo da se ljubimo, a ja joj zavláčim ruku pod suknju.

Kada završimo, ležimo na njenom uzanom madracu na podu, ne gledajući se u oči, lica naslonjenog na vrat onog drugog. Pošto smo ostali tako zagrljeni neko pristojno vreme, izlazim u hodnik da potražim kupatilo. Pipam po zidu da nađem prekidač, ali to nije kupatilo, to je dečja soba. Čarlina soba je gotovo pusta, bez nameštaja, a ova soba izgleda kao izlog u robnoj kući. Luster u obliku aviona, i sličan avion naslikan na zidu. Uredno poredane kutije pune igraćaka. Pisaći sto sa bojicama i hrpama papira. Na velikoj ploči prikačene diplome i nagrade, za fudbal i džudo i za sjajne uspehe u školi.

Kraj kreveta stoji malo noćno svetlo i ja prosto moram da ga upalim. Gledam kako baca odsjaje svetloplavih polumeseca i zvezda na tavanicu. Idem ka prozoru, udišem blagi miris omekšivača za veš i dečjeg šampona. U uglu stoji mala žuta baterijska lampa, kakvu je nekada imao i Džek. Uzimam je u ruke, osećam pod prstima čvrstu plastiku, izdržljivu gumu, velike dugmiće načinjene za male, nespretne prste.

„Zdravo“, kaže Čarli, a ja se trgnem. Glas joj je upitan, ali ne sasvim.

„Izvini“, spetljam se i odjednom se osećam otrežnjeno, a ruke počinju da mi se tresu. „Tražio sam kupatilo.“

Ona pogleda moje ruke i vidim da još držim baterijsku lampu.

„Moj sin“, kaže ona, a mesec sa noćne lampe poigrava joj na licu. „Večeras spava kod moje sestre, zato sam mogla da izađem.“ Namešta papire i bojice, poravnavajući ih sa ivicom stola. „Tek sam sredila sobu“,

kaže, spuštajući nešto u fioku noćnog stočića. „Morala sam da prodam svoje stvari da bih platila ovo. Ali lepo izgleda, zar ne?“

„Divno je“, kažem, jer stvarno jeste, a ona se smeši pa stojimo neko vreme gledajući planete i zvezde kako kruže po sobi.

Znam da Čarli želi da me pita nešto: imam li decu, volim li decu, ali ja ne želim da odgovaram, pa je ljubim i još osećam ukus votke i cigareta. Čini mi se da joj je neprijatno što se ljubimo ovde, u sobi njenog sina, pa se odmiče od mene, uzima lampu iz moje ruke i pažljivo je vraća na policu. Onda gasi noćno svetlo i vodi me kroz vrata.

Kad se ponovo nađemo na madracu, ljupko me ljubi u obraz, kao što bi poljubila dete za laku noć, a onda mi okrene leđa i zaspi bez reči. Njen nagi bok je otkriven, a u sobi je hladno, pa pružam ruku i povlačim pokrivače preko nje, i to me podseća na Džeka. *Ušuškan kao kuće u korpi*. Ispijam ostatke iz pljoske i ležim budan pod bleđožutim svetlom, slušajući njeno disanje.

Ujutro je hladno ali sunčano, idem sa parkinga, kraj daroteke *Magični Merlin* i stojećih tabli koje reklamiraju obilaske kralja Artura i čajne kolačiće „dva za jedan“. Oprema mi je na leđima, skrećem na nizbrdicu i potom idem preko male kamene staze koja povezuje ostrvo sa kopnom. Sa desne strane je travnata padina koja vodi do ivice litice, prošarana zečjim rupama i ponekim komadom peska.

Nisam spavao kod Čarli. Promeškoljila se dok sam odlazio i mogao sam da je zamislim sa jednim okom otvorenim, kako se pretvara da spava dok čeka da čuje škljocanje brave. Našao sam prenoćište samo nekoliko zgrada dalje. Bilo mi je čudno što spavam u hotelu kad živim sasvim blizu, ali želeo sam da mogu da pijem dalje i ne brinem kako ću voziti do kuće.

Penjem se kamenom stazom, u glavi mi pulsira bol, u ustima i dalje osećam ukus red bula. Usporavam jer je staza sve strmija, penjem se strmim drvenim stepeništem do ruševina, a torba sa kamerom mi je sve teža na ramenu. Kad se primaknem ivici, osećam kapljice mora i zaustavljam se da se odmorim, pa gledam kako nadolazi plima, sada već brzo, nemilosrdno odnoseći zamkove od peska i morsku travu zaostalu od prošlog puta.

Penjem se dalje uzbrdo do mesta gde je stari vidikovac. Ovde nema turista, samo vetar i kreštanje galebova. Nalazim ravno mesto i postavljam drvenu ploču za stativ, kako bi bio teži, da se ne pomera suviše lako. Pođešavam objektiv i onda nameštam kameru, isprobavajući da li se glatko rotira.

Uslovi su savršeni. More, pesak i trava nestvarno su živi; pod jutarnjim svetlom izgledaju kao boje duge na dečjem crtežu. Okrenut sam moru leđima i vidim prirodnu krivinu bregova, postepeno spuštanje u dolinu, ka stešnjenom gradiću. Ovo mesto je neverovatno opipljivo. Odavde gotovo možeš da posegneš i predeš dlanovima po predelu, da osetiš ispućenja i udubljenja kao da čitaš Brajevim pismom.

Vetar je sve jači i znam da moram početi uskoro. Podešavam prve slike za panoramu, sa pogledom na severoistok, prema kopnu, a potom polako rotiram disk na stativu zaustavljajući se u pravilnim razmacima da napravim slike sve dok ne završim svih 360 stepeni.

Kada prestane tiho brujanje kamere, proveravam displej da bih video jesu li sve slike tu, a onda pakujem opremu i krećem nazad ka parkingu.

Kuća je oko sat vožnje od obale. Selo je pusto dok vozim kroz njega. Radnja na uglu još je zatvorena, izgleda kao da neće ni raditi jer je kraj sezone. Vozim kraj crkve, a potom krivudavim putem preko dina, kraj informacionog centra Nacionalnog parka, pa onda zemljanim putem ka ivici litice, i kući.

Nije me privukla samo usamljenost ovog mesta, nego i način na koji je izloženo, potpuno prepušteno vremenskim prilikama. Nalazi se na ispupčenoj steni, tačno naspram Sent Ajvsa na drugoj strani zaliva, to je jedina građevina koja se vidi. Nema zaklona, nema doline koja bi ublažila divlji atlantski vetar. Kada kiša šiba po prozorima, kada morski vetrovi odbijaju da se utišaju, kuća podrhtava i deluje kao da će se srušiti u more.

Čim uđem, sipam veliku čašu votke. Onda odlazim u radnu sobu na spratu, sedam za sto i gledam kroz krovni prozor preko zaliva. Ulogujem se u svoje profile na *OKcupid* i *Heavenly sinful* da vidim ima li poruka. Ima jedna, od Samante, žene sa kojom sam razgovarao pre nekoliko nedelja.

„Zdravo, nestao si. Želiš li i dalje da se vidimo?“

Gledam njene slike, preskačem mnoštvo snimaka lakovanih cipela i odbačenih kišobrana i avionskih krila i srca u peni na kapučinu, i vidim jednu sa letovanja i setim se da je ona lepa, mršava, mišolika crnka.

„Mislio sam da si ti nestala! I da, voleo bih da se vidimo...“

Povezujem kameru i počinjem da prebacujem slike Tintadžela. Kada završim, redom ih gledam, zadovoljan što su dobro uklopljene i neće im

trebati mnogo retuširanja. Ubacujem ih u program za obradu koji sam ja napisao i softver počinje da sastavlja slike tako da se pikseli spajaju kao kad koža zarasta.

Svetlo nikad ne možete da predvidite. Ponekad, kad sam napolju sa kamerom, mislim da je baš kako treba, a onda se pokaže da su svi snimci zrnasti ili preeksponirani. Danas je sve savršeno. More svetluca, trava na liticama je zelena i gusta kao filc na bilijaru. U daljini vidim blede obrise meseca.

Kada program završi obradu panorame i kad su slike sastavljene poput minijaturne tapiserije iz Bajea, ubacujem konačnu sliku u pripremljen program, tako da ljudi mogu da je okreću po želji, da se zumiranjem približavaju ili udaljavaju. Kad sve to završim, aploudujem sliku na moj veb-sajt *Nebo pripada nama*.

Iznenadilo me je što je veb-sajt postao popularan. Počelo je kao hobi, nešto čime ću ispuniti popodne. Pokazalo se da su forumi za amatersku fotografiju počeli da dele link. Ljudi su mi pisali da pitaju za tehniku i opremu koju koristim. Veb-sajt je pomenut u *Gardijanovom* članku o panoramskoj fotografiji. „Jednostavno i prekrasno“, napisao je autor, a ja sam osetio redak talas ponosa.

Ljudi me ponekad pitaju, u komentarima i u imejlovima: „Kakvo je značenje naslova *Nebo pripada nama*? Da li se odnosi na nešto konkretno?“ A činjenica je da ne znam šta da im odgovorim. Otkako sam napustio London, te reči su mi se vrtele po glavi, a nemam pojma zbog čega.

Kada izađem u šetnju po dinama, ili kad sedim za stolom i gledam more, šapućem te reči – nebo pripada nama, nebo pripada nama. Budim se uz njihov zvuk, a pre nego što zaspim, čujem te tri reči, kao da je to neka mantra ili molitva koju su mi utvili kao detetu.

Slika je sada aploudovana i ja gledam kroz prozor, pijuckajući votku, i čekam zvuk poruke. Traje nešto duže nego obično. Deset minuta umesto uobičajenih pet. Ali evo ga. Komentar – uvek prvi komentar, uvek od istog korisnika.

Labud09.

Prekrasno. Samo nastavi tako.

Komentari su uvek takvi – „Prekrasno“, „Divno“, „Čuvaj se“ – i uvek toliko brzo po postavljanju slike, pa pretpostavljam da je korisnik postavio sebi neku vrstu notifikacije.

Ponekad volim da zamišljam kako to Džek komentariše slike. Znam da će ih prepoznati, jer su to sve mesta na kojima je on bio, predeli koje je video sopstvenim očima. Boks Hil, Londonsko oko, vidikovac nad Saut Daunsom. A sada Tintadžel.

Da bih bio siguran da se seća, da neće zaboraviti mesta na kojima smo bili, ostavljam mu poruke, pasuse teksta skrivene u programu, tako da pretraživači ne mogu da ih otkriju, nego ih vidi samo oko programera – a nadam se i njegovo. To su, pretpostavljam, stvari koje bih mu rekao kad bih mogao. Stvari koje bih rekao da ga ona nije odvela.